

15. Резюмета на рецензираните публикации на български език и на един от чуждите езици, които традиционно се ползват в съответната научна област

Кандидат в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“	гл.ас. д-р инж. Нели Иванова Николова
Област на ВО	3. Социални, стопански и правни науки
ПН	3.7. Администрация и управление
Специалност	Управление и развитие на организацията и човешките ресурси

В 3.1. Николова, Нели. Предприемачество и устойчиво организационно развитие – управленски теоретико-приложни аспекти. Габрово: Кредо-3М, 2019, 136 с. ISBN 978-619-7100-31-0 (монография)

Монографичният труд представлява задълбочено изследване на устойчивото организационно развитие в новите реалности на бизнеса въз основа на събрана и обработена информация от множество актуални литературни и онлайн източници, както и от проведени собствени проучвания в реално функциониращи организации.

Авторът проследява еволюцията на човешкия капитал и аргументирано обосновава своята теза, че устойчивостта на организациите е в резултат от повишената мотивация на човешките ресурси, тяхното професионално и интелектуално усъвършенстване, подобряване на междуличностните отношения в работните екипи чрез ефективно предприемаческо управление.

Съвременният мениджмънт разпознава потребността от промяна на организационната култура и развитието на ръководителите – от най-добри специалисти със съответната експертиза – към специалисти, с фокус върху развитие на хора и екипи. Акцентът в представените теоретико-приложни аспекти за устойчиво развитие на организациите е върху ефективното управление на човешкия капитал, разглеждан като съществен ресурс с решаващо значение за постигане на значими цели и резултати.

Nikolova, Neli. Entrepreneurship and sustainable organizational development - management theoretical and applied aspects. Gabrovo: Credo-3M, 2019, 136 pp. ISBN 978-619-7100-31-0 (monograph)

Monographic work is an in-depth study of sustainable organizational development in the new realities of business based on information collected and processed from many current literary and online sources, as well as from own research conducted in real functioning organizations.

The author traces the evolution of human capital and substantiates his thesis that the sustainability of organizations is a result of increased motivation of human resources, their professional and intellectual development, improving interpersonal relationships in work teams through effective entrepreneurial management.

Modern management recognizes the need to change the organizational culture and development of managers - from the best professionals with relevant expertise - to professionals with a focus on the development of people and teams. The emphasis in the presented theoretical and applied aspects for sustainable development of organizations is on the effective management of human capital, considered as an essential resource crucial for achieving significant goals and results.

Г 6.1. **Николова**, Нели. Предприемачески „сини“ практики за устойчиво развитие и ресурсна ефективност. - В: 12-та международна научно-практическа конференция "Околна среда. Технология. Ресурси.", 20-22 юни 2019 г., Технологична академия Резекне, Резекне, Латвия, том I, с. 198-203. ISSN 1691-5402, ISSN 2256-070X.

В статията се предлагат интелигентни решения за съвременното ни устойчиво развитие. Постиженията на природата и физиката предоставят иновативни възможности за промяна на икономиката, създаване на нови работни места и добавяне на стойност, оптимизиране на използваните ресурси. Предприемаческият начин да се направи това е синята икономика, която използва технологични иновации, основани на усъвършенстването на екосистемите, където нищо не се губи. Предложените практики, в сътрудничество с нашата околна среда, изграждат устойчиви модели, с които бизнесът възвръща своята конкурентна позиция.

Nikolova, Neli. Entrepreneurial “blue” practices for sustainable development and resources efficiency. - В: 12th *International Scientific and Practical Conference "Environment.Technology.Resources."*, June 20-22, 2019, Rezekne Academy of Technologies, Rezekne, Latvia, Volume I, pp. 198-203. ISSN 1691-5402, ISSN 2256-070X.

The article discusses intelligent solutions for our contemporary sustainable development. The achievements of nature and physics provide innovative opportunities for changing the economy, creating new jobs and adding value, optimizing the resources used. The entrepreneurial way to do this is the blue economy, using technological innovations based on the perfection of ecosystems where nothing is lost. Suggested practices, in cooperation with our environment, build sustainable models with which business regains its competitive position.

Г 6.2. **Николова**, Нели. Индустрия 4.0 - развитие и последици за устойчивото развитие на България. -В: 13-та международна научно-практическа конференция "Околна среда. Технология. Ресурси.", 17-18 юни 2021 г., Технологична академия Резекне, Резекне, Латвия, том III, с. 245-251. ISSN 1691-5402 Печат, ISSN 2256-070X Онлайн.

Докладът представя аналитична информация за актуалното състояние на процесите на Четвъртата индустриална революция в различни области на българската икономика и промишленост. Анализират се предизвикателствата и пречките, пред които са изправени ръководствата на компанията при прилагането ѝ в производството, цифровото образование, квалификацията и обучението в процеса на работа. Публикувани са данни от проучване за ключови умения и компетенции, необходими за работа в условия на дигитализация. Формулирани са препоръки и примерни приложения, за да се осигури успешна симбиоза на Индустрия 4.0 с Индустрия 5.0.

Nikolova, Neli. Industry 4.0 - development and consequences for sustainable development of Bulgaria. – В:13th *International Scientific and Practical Conference "Environment.Technology.Resources."*, June 17-18, 2021, Rezekne Academy of Technologies, Rezekne, Latvia, Volume III, pp. 245-251. ISSN 1691-5402 Print, ISSN 2256-070X Online.

The report presents analytical information about the state of play of the processes of the Fourth Industrial Revolution in different areas of the Bulgarian economy and industry. The challenges and obstacles faced by company guides in its implementation in manufacturing, digital education, qualification and training in the course of work are analyzed. Data from a survey on key skills and competences needed to work in digitalisation conditions have been released. Recommendations and sample applications have been formulated to ensure a successful symbiosis of Industry 4.0 with Industry 5.0.

Г 7.1. **Николова**, Нели. Информационният човек в условията на промяна на познанието. – В: *Списание на Университета за приложни науки Митвайда*, Международна научна конференция, Група II, 8-10 ноември 2001, с.33-38. ISSN 1437-7624.

Цялата структура на човешкото познание се разтърсва от реинженерингови процеси на компании и икономики, от реорганизирането на производството в резултат от информационната революция в нашия живот. Промяната на познанието води до създаване на съвсем нови продукти, замества материални, трудови ресурси, транспорт и енергия, спестява време чрез бързи комуникации, ускорява процесите.

Информационният човек в условията на променящото се познание се превръща в централен ресурс на развитата икономика. Той притежава гъвкава мисъл, мобилност. Способен е да взема съвременни стратегически решения като предлага нови идеи и измества стария вид работна сила. Мощната информационна вълна тласка човека към господство, основано върху най-новите начини на създаване и използване на познанието.

Авторът описва характерните черти и предимствата на информационния човек в условията на променящото се познание. Дефинирани са изискванията към фирмения мениджмънт относно използваните информационни инструменти за събиране и съхраняване на данни в по-обемни модели и структури на познанието.

Nikolova, Neli. Information man under the knowledge change conditions. – В: *Journal of the University of Applied Sciences Mittweida, SATERRA 2001, Mittweida, Internationale Wissenschaftliche Konferenz*, Band II, 8-10 November 2001, pp.33-38. ISSN 1437-7624.

Whole structure of the man's knowledge quakes under the reengineering processes of companies and economics, under the reorganizing manufacturing in result of the information revolution in our life. The knowledge changing leads to creating brand new products, substitutes materials, labour resources, transport and energy, saves up time through fast communications, accelerates processes. Information man under the conditions of changing knowledge becomes main resource of the advanced economic. He possesses flexible mind and mobility. He is able to make modern strategy decisions offering new concepts and removing old sort of working power. The powerful information wave pushes man to dominance, built on the new way of creation and using the knowledge.

The author of the article describes the characteristic features and advantages of the information person in the conditions of changing cognition. The requirements for company management regarding the information tools used for collecting and storing data in more voluminous models and structures of knowledge are defined.

Г 7.2. **Николова**, Нели. Съвременни проблеми в управлението на човешките ресурси на примера на предприятия от Габровска област. – В: *Сборник доклади от Международна научна конференция УНИТЕХ⁰¹*, Габрово: Технически университет, 22-23 ноември 2001, том III, с.91-95. ISBN 954-683-167-0.

Настоящата разработка третира актуални проблеми в областта на управлението на човешките ресурси на база резултати от социалното проучване чрез попълване на въпросници. Целта е да се предостави информация за състоянието на персонала в стопанските организации като се насочи вниманието на ръководителите към намиране на верни подходи и методи за ефективното му управление. Проведеното изследване дава отговор на въпросите, свързани с набирането и подбора на кадри в предприятията, тяхното развитие, обучение, специализация, мотивация, преразпределение и пренасочване.

Nikolova, Neli. Contemporary problems in the human resources management based on case studies of companies from Gabrovo region. - In: Proceedings of the International Scientific Conference UNITECH'01, Gabrovo: Technical University, November 22-23, 2001, Volume III, pp.91-95. ISBN 954-683-167-0.

The present paper discusses actual problems in the area of Human resources management on the basis of results from sociological examination through completing questionnaires. The objective is to provide information about the state of business organizations staff through directing managers' attention to finding right approaches and methods for its effective management. The study performed gives an answer to the matters concerning staff recruiting and selection, its growth, training, specialization, motivation, redistribution and redirection.

Г 7.3. **Николова, Нели.** Човешките ресурси като стратегически фактор в бизнеса. – В: *Списание «Управление и устойчиво развитие: общество, човек, природа*, София: Лесотехнически университет, Юндола, 1-2.2002, с.48-52. ISSN 1311-4506.

Богатството на всяка фирма вече не са толкова парите, колкото знанията. Ефективните ръководители в малкия и среден бизнес, спазвайки максимата „Подходящият човек на подходящото място“, инвестират в работни екипи, изградени от знаещи и можещи кадри с новаторска мисъл, прогресивни бизнес идеи и иновационна активност.

Целта на статията е да разкрие новата роля на човешките ресурси като стратегически фактор за ефективното развитие на бизнеса днес. До 90^{-те} години на ХХ век хората се приемаха от ръководителите на българските организации просто като даденост. Липсваха ясни управленски стратегии относно техния подбор, задържане, усъвършенстване, мотивиране и планиране на кариерата им. Много от съвременните бизнесмени и мениджъри на фирми в малкия и среден бизнес, възползвайки се от сегашните неблагоприятни икономически условия в страната ни, огромната безработица и тежкото материално състояние на голям процент от българите, не отдават значимото на собствените си работници и служители. Едва когато бизнесът им претърпи провал, те започват да анализират причините, които твърде често се крият в неправилния подход и негативното отношение към човешките ресурси.

Nikolova, Neli. Human resources as a strategic factor in business. – In: Journal "Management and Sustainable Development: Society, Man, Nature, Sofia: University of Forestry, Yundola, 1-2.2002, pp. 48-52. ISSN 1311-4506.

At present the wealth of a company is not only its money, but also its employees' knowledge. Following the maxim "The right man in the right position" the efficient managers of small and medium-sized companies invest in working teams built up of well-qualified and experienced specialists, heralds of new, progressive business ideas and innovative activity.

The paper aims at revealing the new role of the human resources as a strategic factor for effective development of present-day business. Up to the 1990s people were taken for granted by the heads of the Bulgarian organizations. There weren't clear management strategies about their selection, detention, improving their qualification, motivating and planning their professional careers. Nowadays, taking advantage of the unfavorable economic conditions in our country, the enormous unemployment and the straitened circumstances in which a large number of Bulgarians live, many present-day business people and managers of small or medium-sized companies do not attach the due importance to their employees. Only when fails business they start analyzing the causes which often lie at the back of the wrong approach and the negative attitude to the human resources.

Г 7.4. **Николова, Нели.** Възрастта на човешките ресурси – показател за конкурентноспособност и промени. - В: *Сборник доклади от Международна научна конференция УНИТЕХ⁰⁴*, Габрово: Технически университет, 8-19 ноември 2004, том III, с.269-273. ISBN 954-683-305-3.

Въпросът за възрастта на работещите хора предизвиква интереса както на мениджърите и работодателите, така и на цялото общество. В настоящия доклад са изнесени и анализирани данни, характеризиращи възрастта на трудовия потенциал на нацията (в частност на човешките ресуси в Габровска област). Използваните от статистиката показатели дават възможност да се осмислят негативните процеси в областта на демографията и трудовата заетост и очертаят пътищата (тенденциите) към по-добро развитие.

Nikolova, Neli. The age of human resources as an indicator of the competition and changes. - In: *Proceedings of the International Scientific Conference UNITECH'04*, Gabrovo: Technical University, November 8-19, 2004, Volume III, pp.269-273. ISBN 954-683-305-3.

The age of the people is a matter of interest us to managers and the employers, so all the society. This report provides and analysed data characterising the age of the nation's employment potential (in particular human resources in Gabrovo region). The indicators used by the statistics make it possible to understand the negative processes in the field of demography and employment and outline the paths (trends) towards better development.

Г 7.5. **Николова, Нели.** Анализ на съвременните организационно-управленски структури за иновационно развитие на фирмите. - В: *Сборник доклади от Международна научна конференция УНИТЕХ⁰⁵*, Габрово: Технически университет, 24-25 ноември 2005, том III, с.193-198. ISBN 954-683-326-6.

В доклада е разгледана една от възможностите за организация и управление на фирменото развитие чрез изграждането на нови иновационни структури. Чрез анализ, основан на видовете операции, извършвани в тях и степента на ангажираност на хората, разработващи иновацията с основните отдели и проекта, авторът посочва техните характеристики, предимства и недостатъци. Формулирани са основните разлики в организирането на иновационния процес при различните структури на управление. В статията са представени и няколко препоръчителни структури като форма на организация на бъдещия иновационен процес и осъществяване на нови предприемачески идеи.

Nikolova, Neli. Analysis of contemporary management structures for innovational company development. - In: *Proceedings of the International Scientific Conference UNITECH'05*, Gabrovo: Technical University, November 24-25, 2005, Volume III, pp.193-198. ISBN 954-683-326-6.

The article presents one of the opportunities for organization and management in company development through building new innovational structures. Through analysis based on types of operations performed within it and level of commitment of people developing the innovation with main departments and the project, author specifies their features, advantages and flaws. Basic differences in innovational process are formulated by organization in different structures of management. In the article are presented some recommended structures of organization of future innovational process and accomplishment of new enterprising ideas.

Г 7.6. **Николова**, Нели. Предприемаческо развитие на габровската промишленост – икономически показатели и структура. – В: *VI Международна научно-приложна конференция по “Съвременни проблеми в теорията и практиката на управление на предприятията*, Варна, 26 юни - 2 юли 2006, с.70-76. ISBN-10: 954-20-0340-4, ISBN-13:978-954-20-0340-3.

Габрово е една от общините в Р. България с богат опит и традиции в развитието на индустрията. През последните години габровската промишленост следва тенденциите, валидни на макроикономическо равнище, които бележат значително нарастване дела на частния сектор спрямо обществения като брой предприятия и фирми в нефинансовата сфера. Това се дължи до голяма степен на приключващите процеси на приватизация, на усъвършенстваната нормална уредба, касаеща бизнеса, както и на постигнатия устойчив икономически растеж през последните шест години според анализите на АИАП, „България в края на 2006 г. – социално-икономически анализ.“

Nikolova, Neli. Entrepreneurial development of Gabrovo industry - economic indicators and structure. - In: VI International Scientific-Applied Conference on “Modern Problems in the Theory and Practice of Enterprise Management, Varna, June 26 - July 2, 2006, pp.70-76. ISBN-10: 954-20-0340-4, ISBN-13: 978-954-20-0340-3.

Gabrovo is one of the municipalities in the Republic of Bulgaria with extensive experience and traditions in the development of the industry. In recent years, Gabrovo industry has followed the trends valid at the macroeconomic level, which marked a significant increase in the share of the private sector compared to the public in the number of enterprises and companies in the non-financial sector. This is largely due to the completion of the privatization process, to the improved normal regulation concerning business, as well as to the sustainable economic growth achieved in the last six years according to AEAF analyzes, "Bulgaria at the end of 2006 - socio-economic analysis.

Г 7.7. **Николова**, Нели. Анализ на факторите, определящ нови подходи за здравословни условия на труд. - В: *Списание “Известия” на Технически университет - Габрово: УИ“Васил Априлов”*, 2007, том 34, с.107-109. ISSN 1310-6686.

Целта на тази статия е да посочи актуалните здравословни проблеми и да очертае нови подходи с цел подобряване условията на труд в днешните ни организации. Направен е анализ, в който са включени важни за здравето на работниците нематериални фактори като работно време, работна норма, работен график, организационен и психо-социален стрес и несигурност при заетостта.

Nikolova, Neli. Factor analysis determining new approaches for health conditions of work. - In: *Journal of the Technical University of Gabrovo*, 2007, vol. 34, pp. 107-109. ISSN 1310-6686.

The aim of this paper is to indicate at the current health problems and to outline new approaches in order to improve the conditions of work at our present-day organizations. An analysis is done in which important for the workers' health non-material factors as working time, working rate, work-schedule, organizing- and psycho-social stress, and employment uncertainty are included.

Г 7.8. **Николова**, Нели. Женското предприемачество в малкия и среден бизнес на страните от ЕС, Русия, Канада, САЩ и България – състояние и тенденции. – В: *Сборник доклади от Международна научна конференция УНИТЕХ⁰⁷*, Габрово: Технически университет, 23-24 ноември 2007, том III, с.119-123. ISSN 1313-230X.

В доклада е анализирана ролята на жените в областта на предприемачеството въз основа на конкретни данни от извършени проучвания в различни държави. Изведени са тенденциите в приноса им за развитието на малкия и среден бизнес в отделните страни. Направените изводи посочват необходимостта от преосмисляне на възможностите на женското предприемачество и лидерство, на тяхната устойчивост и реализиран творчески потенциал в условията на сложни динамични условия и непрекъснато променяща се бизнес среда.

Nikolova, Neli. Female entrepreneurship in small and middle business in EU countries, Russia, Canada, the USA and Bulgaria – state and tendencies. – In: Proceedings of the International Scientific Conference UNITECH'07, Gabrovo: Technical University, 23-24 November 2007, Vol. III, pp. 119-123. ISSN 1313-230X.

The report analyses the role of women in entrepreneurship on the basis of specific data from studies carried out in different countries. The trends in their contribution to the development of small and medium-sized businesses in different countries have been brought up. The conclusions drawn point to the need to rethink the possibilities of female entrepreneurship and leadership, their sustainability and realized creative potential in the face of complex dynamic conditions and an ever-changing business environment.

Г 7.9. **Николова, Нели.** Место и значение на организациите, работещи със знание в информационното общество. - В: Списание "Известия" на Технически университет - Габрово: УИ"Васил Априлов", 2009, том 38, с.104-108. ISSN 1310-6686.

Анализирани са основните проблеми и противоречия, свързани с реструктурирането на организациите, работещи със знание в страната. Представената класификация на типовете знания предлага нови аспекти за изследване, анализ, прилагане на практика и оценка. Предложени са инструменти за насърчаване на управлението и обмена на знания. Определени са условията за създаване и натрупване на знания.

Nikolova, Neli. Scene and importance of knowledge operating organisation in information society. - In: Journal of the Technical University of Gabrovo: "Vasil Aprilov", 2009, vol. 38, pp. 104-108. ISSN 1310-6686.

The main problems and contradictions concerning the restructuring of knowledge operating organization in the country are analyzed. Presented classification of knowledge types offers new aspects for research, analysis, putting into practice and assessment. Tools for encouragement of knowledge management and exchange are proposed. The conditions for knowledge creating and accumulating are defined.

Г 7.10. **Николова, Нели.** За и против екипността като модел за постигане на ефективност в работата. – В: Сборник с доклади от IX международна научна конференция Мениджмънт и инженеринг'11, Научно-техническият съюз на машиностроенето: ТУ – София, 19-22 юни 2011, Созопол, том I, с.407-416. ISSN 1313-7123.

Аргументите за или против създаването на работни екипи в съвременните български организации са въпрос на управленско решение, свързано с редица проблеми, част от които са анализирани в доклада. Направено е разграничение между понятията „екипи“ и „работни групи“ като са изведени: предимствата и недостатъците между тях; предизвикателствата, пред които са изправени днес; „бариерите“, затрудняващи тяхното изграждане. Анализирани са управленски механизми, предпазващи екипа от разпадане и извличане на ползи от съществуването му. Аргументирани са идеи за изграждане на нови екипни форми във функциониращите наши стопански и нестопански организации.

Nikolova, Neli. Pros and cons of teamwork as a model of achieving work efficiency. - In: Proceedings of the IX International Scientific Conference Management and Engineering'11, Scientific and Technical Union of Mechanical Engineering: TU - Sofia, 19-22 June 2011, Sozopol, Volume I, pp.407-416. ISSN 1313-7123.

Arguments for or against the design of work teams in modern Bulgarian organizations are a matter of management decision related to a number of problems, some of which have been analyzed in the paper. A distinction has been made between the concepts of "teams" and "working groups": their strengths and weaknesses, the challenges they are facing today, the "barriers" limiting their building have been analyzed. Management mechanisms protecting the team unity and benefiting from its existence have been analyzed. Ideas for design of new team forms within the functioning Bulgarian business and nonprofit organizations have been grounded.

Г 7.11. **Николова, Нели.** Избор на ефективни иновационни форми за повишаване на фирмената конкурентоспособност. – В: *Сборник доклади от XX юбилейна международна научно-техническа конференция „Автоматизация на дискретното производство АДП – 2011”*, ТУ – София, Созопол, юни 2011, том II, с. 558-564. ISSN 1310-3946.

В настоящата статия е анализирано приложението на някои съвременни иновационни форми, с помощта на които се повишава конкурентоспособността на предприятията в страната ни. Въз основа на сравнителен анализ между тях са характеризирани техните предимства и възможности за постигане на ефективност.

Nikolova, Neli. Selection of effective innovative ways of improving company competitiveness. - In: Proceedings of the XX anniversary international scientific and technical conference "Automation of discrete production ADP - 2011", Technical University - Sofia, Sozopol, June 2011, Volume II, pp. 558-564. ISSN 1310-3946.

The paper analyzes the application of some contemporary innovative forms contributing to the increase of competitiveness of enterprises in our country. Based on comparative analysis between them, their advantages and opportunities for achieving efficiency have been described.

Г 7.12. **Николова, Нели.** Мотивационен профил на заетите в машиностроителни предприятия от Габровска област. – В: *Сборник доклади от Международна научна конференция УНИТЕХ¹¹*, Габрово: Технически университет, 18-19 ноември 2011, том III, с.191-195. ISSN 1313-230X.

Целта на настоящия доклад е да се направи мотивационен профил на персонала в машиностроителните предприятия в Габровска област. Проведени са интервюта с мениджърските им екипи и персонала. За разработването на мотивационния профил е използвано анкетно проучване в 10 машиностроителни габровски предприятия. Изследвани са факторите и методите с мотивираща стойност за работниците и служителите.

Nikolova, Neli. Motivational profile of employees in mechanical engineering enterprises in Gabrovo region. - In: Proceedings of the International Scientific Conference UNITECH'11, Gabrovo: Technical University, November 18-19, 2011, Volume III, pp.191-195. ISSN 1313-230X.

The purpose of this report is to make motivational profile of staff in mechanical engineering enterprises in Gabrovo region. Interviews were conducted with managerial teams and their staff. For the development of motivational profile is used survey in 10 enterprises. Factors and methods of motivating value are studied for employees.

Г 7.13. **Николова**, Нели. Мотивационни фактори за труд в отрасъл „Машиностроене”(на примера на МСП от Габровска област) - В: *Сборник доклади от Международна научна конференция УНИТЕХ¹¹*, Габрово: Технически университет, 18-19 ноември 2011, том III, с. 169-174. ISSN 1313-230X.

Докладът представя състоянието и проблемите на работещите в машиностроителните предприятия. Въз основа на изследвания са описани мотивационни фактори за постигане на ефективност. Анализирани са възможностите за прилагане на определени мотиватори към персонала в машиностроителната промишленост – Габровска област.

Nikolova, Neli. Motivational factors for work in branch "Mechanical Engineering" (for the example of SMEs in Gabrovo region) - In: Proceedings of the International Scientific Conference UNITECH'11, Gabrovo: Technical University, November 18-19, 2011, Volume III, pp. 169-174 . ISSN 1313-230X.

The report presented the state and problems of employees in mechanical engineering enterprises. Based on research are described motivational factors for achieving efficiency. An analysis of opportunities for the application of certain motivators to the staff in the mechanical engineering industry –Gabrovo region.

Г 7.14. **Николова**, Нели. Някои добри практики и перспективи за виртуално обучение. – В: *Сборник доклади от XXI международна научно-техническа конференция АДП 2012*, ТУ – София, Созопол, юни 2012, с. 484- 489. ISSN 1310-3946.

В доклада се разглеждат някои добри практики за съвременно виртуално обучение. Въз основа на примери за успешни виртуални университети и среди е изяснена ролята и мястото на този вид обучение днес като са посочени перспективите за развитието му.

Nikolova, Neli. Some good practices and prospects for virtual training. - In: Proceedings of the XXI International Scientific and Technical Conference ADP 2012, Technical University - Sofia, Sozopol, June 2012, pp. 484-489. ISSN 1310-3946.

This paper examines some best practices for modern virtual learning. The role and place of this kind of training today has clarified based on examples of successful virtual campus. The prospects for development of virtual learning are indicated.

Г 7.15. **Николова**, Нели. Формиране на „конкурентна интелигентност” в МСП като фактор за повишаване на тяхната конкурентоспособност – В: *X международна научна конференция „Мениджмънт и инженеринг”12*, ТУ-София, Созопол, 17-20 юни 2012, том I, с. 60-66. ISSN 1310-3946; ISSN 1314-6327.

Целта на подхода за конкурентна интелигентност (CI) е да се разработят ориентирани към действия изводи за мениджърите. Извършен е исторически преглед на еволюцията на конкурентната интелигентност, както и преглед на основните концепции, включващи интелигентния производствен процес. Ефективната CI е от решаващо значение в подпомагането на плановете и програмите за професионално управление. Тя създава конкурентоспособни отговори и търговски възможности.

Nikolova, Neli. Formation of "competitive intelligence" in SMEs as a factor in increasing their competitiveness - In: X International Scientific Conference "Management and Engineering"12, TU-Sofia, Sozopol, June 17-20, 2012, Volume I, pp. 60-66. ISSN 1310-3946; ISSN 1314-6327.

The purpose of a competitive intelligence (CI) program is to develop action-oriented implications for managers. This is an overview of the evolution of competitive intelligence and of the fundamental concepts of CI, including the intelligence production process. Effective CI is critical in helping the proposal management professional create competitive responses to RFPs and commercial opportunities.

Г 7.16. **Николова**, Нели. Акценти в мениджмънта на знание за постигане на интелигентен организационен растеж – В: *Сборник доклади от Международна научна конференция УНИТЕХ¹⁴*, Габрово: Технически университет, 21-22 ноември 2014, том IV, с.148-153. ISSN 1313-230X.

Знанията се превръщат в сериозно конкурентно предимство в съвременния бизнес, тъй като те влияят пряко на ефективността на фирмата. Формирането, степента на използване и управление на активите на знанието са фактори с нарастващо значение за интелигентния устойчив растеж. Предложената организационна матрица, описваща важните дейности по управление на интелектуалните активи във всяка от областите знание, ще помогне на мениджърите да идентифицират силните и слаби страни, заплахите и възможностите за стратегическото развитие на организациите им.

Nikolova, Neli. Accents in knowledge management targeted at achieving intelligent organizational growth. - In: Proceedings of the International Scientific Conference UNITECH'14, Gabrovo: Technical University, November 21-22, 2014, Volume IV, pp.148-153. ISSN 1313-230X.

Knowledge is becoming an important competitive advantage in the modern business world as it directly affects the effectiveness of any organization. Formation and the degree of utilization and management of knowledge assets are increasingly important factors for intelligent sustainable growth. The proposed organizational matrix describing important management activities of intellectual assets in each of the areas of knowledge will help managers to identify strengths and weaknesses, threats and opportunities for the strategic development of their organizations.

Г 7.17. **Николова**, Нели. Влияние на емоционалната интелигентност върху мотивацията и професионалната пригодност. – В: *XII международна научна конференция Мениджмънт и инженеринг '14*, ТУ – София, 22-25 юни 2014, Созопол, с.430-439. ISSN 1310-3946, ISSN 1314-6327.

Предметът на изследване и анализ в тази статия е емоционалната интелигентност (EQ) и нейното въздействие върху мотивацията и пригодността за заетост на човешките ресурси в днешните организации. Целта на това изследване е да се диагностицира интелигентността в нова перспектива чрез задаване на въпроси, свързани с емоциите, които се разглеждат като ключов фактор за адекватното участие на индивида в живота на организацията.

Nikolova, Neli. Impact of emotional intelligence on motivation and employability. - In: XII International Scientific Conference Management and Engineering'14, TU-Sofia, June 22-25, 2014, Sozopol, pp.430-439. ISSN 1310-3946, ISSN 1314-6327.

The subject of research and analysis in this paper is emotional intelligence (EQ) and its impact on motivation and employability of human resources in today's organizations. The aim of this study is to diagnose the treat intelligence in a new perspective by asking questions related to emotions seen as key factor for the individual's adequate participation in the life of the organization.

Г 7.18. **Николова**, Нели. Времето – ключов ресурс на ефективния мениджър. – В: Списание на Техническият университет - София, клон Пловдив, България, „Фундаментални науки и приложения“, Международна конференция по инженерство, технологии и системи TECHSYS 2015, том 21, книга 2, с. 265-271. ISSN 1310-8271.

В статията се разглежда целенасоченото използване на подходи и инструменти, които помагат на мениджърите да работят и организират своите екипи, така че оптимално и рационално да използват ресурса «време» в трудовото си ежедневие. Формулирането на точни приоритети и тяхното правилно ранжиране във времето определя качеството на трудовия живот във всяка организация. Направеният анализ въз основа на получените резултати дава ценна информация за проблемните зони, нуждаещи се от оптимизиране в работата на съвременния мениджър.

Nikolova, Neli. The time - a key resource for the effective manager.: *Journal of the Technical University – Sofia, Plovdiv branch, Bulgaria, "Fundamental Sciences and Applications", International Conference on Engineering, Technologies and Systems TECHSYS 2015, Vol. 21, Book 2, p. 265-271. ISSN 1310-8271.*

The article examines the targeted use of approaches and tools that help managers work and organize their teams, so that they can use the resource "time" in an optimal and rational way. The formulation of specific priorities and their proper ranking in time determines the quality of working life in each organization. The analysis based on the obtained results gives valuable information on problem areas in need of optimizing the work of the modern manager.

Г 7.19. **Николова**, Нели. Ефективна мотивация чрез лидерство в организацията. – В: *Електронно научно списание "Авангардни научни инструменти в управлението"*, София: УНСС, 2016, том 1(12), с. 200-207. ISSN 1314-0582.

Въз основа на проведено изследване в български МСП са идентифицирани фактори, които влияят върху мотивацията на човешките ресурси. Ключов фактор за успеха се оказва способността за развитие на лидери и лидерски умения на всички нива в организационната структура. Предложени са креативни управленски подходи за ефективно мотивиране на работещите с цел повишаване на тяхната трудова активност при постигане на желаните организационни цели.

Nikolova, Neli. Effective motivation through leadership in the organization. - In: *Electronic scientific journal "Avantgarde scientific tools in management"*, Sofia: UNWE, 2016, Volume 1 (12), pp. 200-207. ISSN 1314-0582.

Based on a study in Bulgarian SMEs are identified factors that influence the motivation of human resources. A key success factor is the ability to provide leadership development and leadership skills at all levels of the organizational structure. Creative management approaches proposed to effectively motivate employees to improve their labor activity in achieving the desired organizational goals.

Г 7.20. **Николова**, Нели. За ролята на човешкия фактор в управлението и необходимостта от преодоляване на кризата в етично-ценностната му система. - В: *Сборник доклади от Международна научна конференция УНИТЕХ¹⁹*, Габрово: Технически университет, 15-16 ноември 2019, том III, с. 55-60. ISSN 1313-230X.

Динамично променящите се промени изискват формиране на нов тип управленски отношения и управленска комуникация, основана на споделени ценности между ръководството и персонала. Развитието на личния потенциал и обединяването на членовете на организацията на относително устойчива морално-ценностна основа води до хармонизиране на индивидуалните и общите интереси.

Nikolova, Neli. About the role of the human factor in the management and the need to overcome the crisis in its ethical-value system. - In: Proceedings of the International Scientific Conference UNITECH'19, Gabrovo: Technical University, 15-16 November 2019, Volume III, pp. 55-60. ISSN 1313-230X.

The dynamically changing changes require the formation of a new type of management relations and management communication based on shared values between management and staff. The development of personal potential and the unification of members of the organization on a relatively sustainable moral-value basis leads to harmonization of individual and common interests.

Г 7.21. **Николова, Нели.** Реинженеринг на бизнес процесите в дигиталната ера на Индустрия 4.0. - В: *Сборник доклади от Международна научна конференция УНИТЕХ¹⁹*, Габрово: Технически университет, 15-16 ноември, том III, с.84-88. ISSN 1313-230X.

Докладът разглежда ролята на информационните технологии, дигиталната обратна връзка, трансформацията на професиите и способността за ефективно провеждане на реинженеринг на бизнес процесите в резултат на масовото навлизане на Индустрия 4.0.

Nikolova, Neli. Reengineering of business processes in the digital age of Industry 4.0. - In: Proceedings of the International Scientific Conference UNITECH'19, Gabrovo: Technical University, November 15-16, Volume III, pp.84-88. ISSN 1313-230X.

The report examines the role of information technology, digital feedback, the transformation of professions and the ability to conduct effective business process reengineering as a result of the massive entry of Industry 4.0.

Г 7.22. **Николова, Нели.** Личността като бранд на съвременния пазар. - В: *Академично списание: "Управление и образование"*, Международна научна конференция „Образование, наука, икономика и технологии”, Бургас, 20-21 юни 2019, кн.2, том 15, с.233-238. ISSN 13126121.

Статията разглежда иновативните форми на индивидуално представяне. Успешното управление на личностната марка отваря ключови функции и нови кариерни пътища с определен фокус и цел. Очертани са основните елементи и стъпки за идентифициране на личността и нейните качества чрез портфолиото като иновативен инструмент, който осигурява конкурентни предимства на съвременния пазар.

Nikolova, Neli. Personality as a brand on the modern market. - In: Academic Journal: "Management and Education", International Scientific Conference "Education, Science, Economics and Technology", Burgas, June 20-21, 2019, Book 2, Volume 15, pp.233-238. ISSN 13126121.

The article examines innovative forms of individual performance. Successful management of the personality brand opens up key features and new career paths with a certain focus and goal. The main elements and steps for identifying a person and its qualities through the portfolio as an innovative tool providing competitive advantages in the modern market are outlined.

Г 7.23. **Николова**, Нели. Конфликтът между поколенията в съвременната организация. – В: *Сборник с доклади от Международна научна конференция „Конфликтът и неговото разрешаване - юридически, исторически, икономически и психологически аспекти“*, Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий, 29 ноември 2019, Велико Търново: Фабер, 2020, с.241-251. ISBN 978-619-00-1165-1.

Настоящият доклад разглежда разширяващата се пропаст между поколенията в съвременната организация, сблъсъка между тях за постигане на баланс, поколенческите различия и виждания относно кариерно и организационно развитие. Освен анализа на причините, пораждащи конфликт между поколенията, са предложени подходи за ефективното им управление и осигуряване на приемственост чрез откриване на пресечната точка между тях.

Nikolova, Neli. Intergenerational conflict in modern organization. – In: Proceedings of the International Scientific Conference "Conflict and its resolution - legal, historical, economic and psychological aspects", University of Veliko Tarnovo "St. St. Cyril and Methodius, November 29, 2019, Veliko Tarnovo: Faber, 2020, pp.241-251. ISBN 978-619-00-1165-1.

This report examines the widening gap between generations in the modern organisation, the clash between them to achieve balance, the generational differences and views on career and organisational development. In addition to analysing the causes of intergenerational conflict, approaches are proposed to effectively manage and ensure continuity by identifying the intersection between them.

Г 9.1. **Николова**, Нели. Трансформиращ модел за организационно развитие чрез усъвършенстване на междуличностните отношения. – В: *Списание „ Бизнес посоки“*, Бургас: БСУ, бр.2, 2018, с. 55-83. ISSN 1312-6016 (print), ISSN 2367-9277 (online).

В настоящото проучване се изследват междуличностните отношения в организации, работещи в частния сектор. След обработката на информацията от интервюта беше доказано, че ефективните междуличностни отношения в организацията и изграждането на интелигентна вътрешна комуникация допринасят за цялостното организационно развитие. Анализират се практически методи и се предлага алгоритъм за разработване на трансформационен модел, който да ги подобри в обмена на информация за по-добро организационно развитие.

Nikolova, Neli. Transforming model for organizational development by improving interaction relations. - In: Bulgarian journal of business research, Burgas Free University, issue 2, 2018, pp. 55-83. ISSN 1312-6016 (print), ISSN 2367-9277 (online).

The present study has examined interpersonal relationships in organizations working in the private sector. After processing the information from interviews, it was proved that the effective interpersonal relations in the organization and the construction of intelligent internal communication contribute to the overall organizational development. Practical methods are analyzed and an algorithm is proposed to develop a transformation model to improve them in the exchange of information for better organizational development.